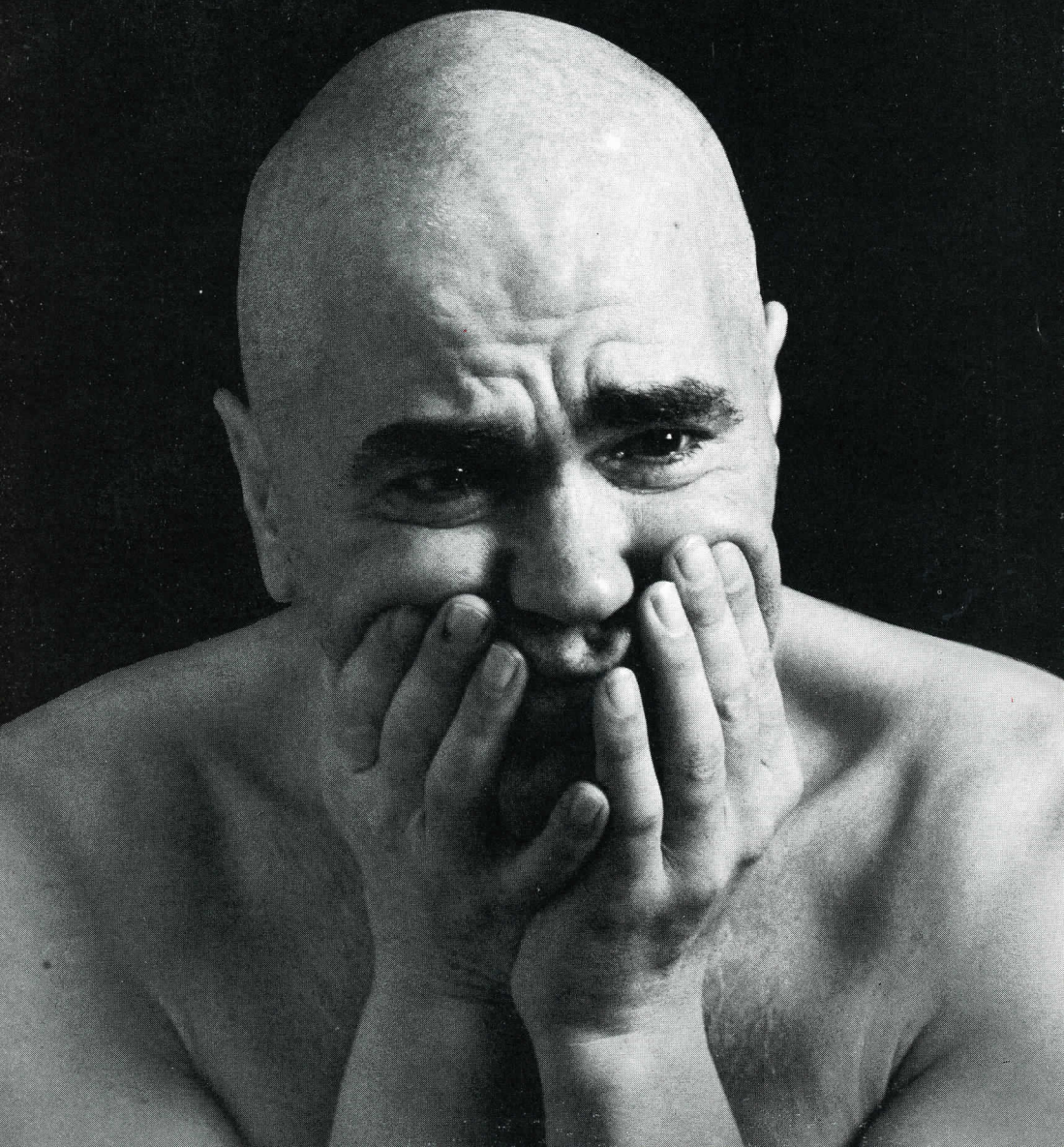

JØRGEN BLAKSTED TURNÉEN

1979/80

EN GAL MANDS DAGBOG

EN GAL MANDS DAGBOG

af NIKOLAJ GOGOL

Musik: GUNNAR MØLLER PEDERSEN

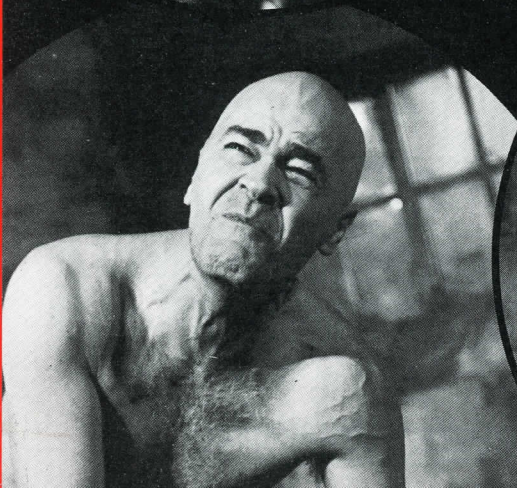
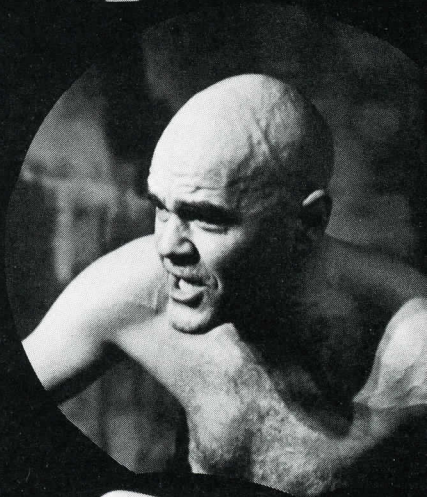
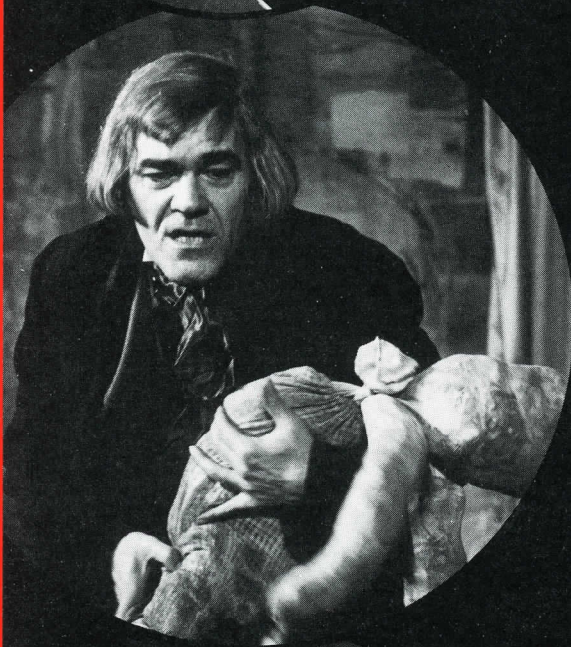
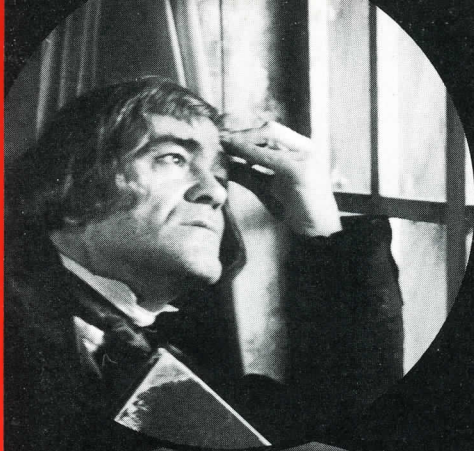
**Scenografi:
KIRSTEN LIND**

**Instruktion:
BIRGITTE PRICE**

**AKSENTIJ:
BENT CONRADI**

Belysning og lyd Leif Jul
Regissør Bent Nørgaard
Reklame Poul Blaksted
Teatrets fotograf Klaus Lindewald
Teatersekretær Leif Andersen

Handlingen foregår i det gamle St. Petersborg (Leningrad) i
1830'erne

Den lille mand og systemet.

Nikolaj Gogol (1809-52) kaldes gerne i litterære opslagsværker for den første realist blandt de russiske forfattere. Nu bør man jo altid vogte sig for den slags utvetydige etiketteringer, men korrekt er det, at Gogol efter en ungdommelig begyndelse med mere romantisk prægede folkelivsskildringer og den historiske greuel-fortælling »Taras Bulba« kastede et skarpt blik på bl.a. de korrupte forhold i tsar-vældets bureaukrati. Baggrundsviden om dette

stof havde han erhvervet sig som skriver på et regeringskontor, og en personlig fornemmelse for korrupsionens virkelighed kan han have fået i den periode, hvor man havde protegeret ham ind i et professorat i historie, som han dog hurtigt måtte opgive grundet manglende viden. Egentlig ville Gogol have været skuespiller, og han burde måske også være blevet det. Ifølge visse kilder var han i hvert fald en bemærkelsesværdig oplæser af egne tekster og en

klog rådgiver, når det drejede sig om den sceniske realisering af dem. Eller måske nærmest af den. For Gogols teatermæssige ry bygger først og fremmest på den satiriske komedie »Revisoren« – et skuespil om en gruppe provinsembetsmænd og -dignitærers angst for afsløring konfronteret med rygterne om en kejserlig revisors ankomst til byen. Der er ingen grænser for, hvad de er villige til at tilbyde denne ukendte undersøger i bestikkelse, hvilket en bedrager ikke er sen til at benytte sig af. Bedrageren forsvinder, og provinsbyen står rystet tilbage, da den virkelige revisor ankommer. Som årene gik, blev Gogol selv stadig mere klar over, at han med »Revisoren« havde skabt et uendelig sørgeligt stykke dramatik. »Herre Gud, hvor dystert er dog ikke vort Rusland« udbrød digtervennen Pusjkin ved mødet med det.

»En gal mands dagbog« er ikke oprindelig et dramatisk arbejde, men derimod en dramatisering af en af Gogols noveller, foretaget af den franske skuespiller Roger Coggio. Sørgelig er den imidlertid til fulde. Vi må forestille os teksten på en baggrund af elendighed: Rusland var dengang et land fuldt af livegne, af

ludfattige bønder og af miserable småembedsmænd med en tsar tronende øverst som en sol, hvis stråler kun faldt på nogle få udvalgte. Magtfuldkommenheden var utrolig, den hierarkiske opbygning ligeså. I en hovedstad stinkende af skidt og af ydmygelser træffer vi da den usleste blandt småembedsmænd, skriveren Aksentij, hvis lod det er at trække for de højere placerede, medens han kan drømme om at klatre til vejrs i magtpyramiden. Men Aksentij drømmer for voldsomt, bliver vanvittig og synker tværtimod til bunds i et brutalt samfund, hvis eneste kur for sindslige lidelser er prygl.

Alt er naturligvis anderledes i vore dages vesteuropæiske samfund, drømme om et menneskeværdigere liv tæves ikke ud af kroppen på os, hverken på den ene eller på den anden måde.

Har vi dog ikke bragt det herligt vidt?

Niels Olaf Gudme

